

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Asan/1/2018
Identifikačné číslo spisu: 5017200041
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5017200041.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Kataríny Benczovej v právnej veci žalobkyne : Božena Nímcová, s miestom podnikania v Humennom, Laborecká 7, IČO : 34 570 543, právne zastúpená : JUDr. Martina Čelková, advokátka, so sídlom kancelárie v Humennom, Štefánikova, 22, proti žalovanému : Národný inšpektorát práce, so sídlom v Košiciach, Masarykova 10, v konaní o správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného z 12. decembra 2016 č. OPS/BEZ/2016/5872 O-706/2016, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 23. augusta 2017 č. k. 31 S 14/2017-48, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne z a m i e t a .

Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „správny súd“) rozsudkom z 23. augusta 2017 č. k. 31 S 14/2017-48 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“ a „rozhodnutie správneho súdu“) zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 12. decembra 2016 č. OPS/BEZ/2016/5872 O-706/2016 (ďalej aj ako „rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy“), ktorým Národný inšpektorát práce (ďalej aj ako „žalovaný orgán verejnej správy“) zamietol odvolanie účastníka správneho konania (žalobkyne v konaní pred správnym súdom) a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Žilina z 12. septembra 2016 č. k. 252/2016-IZA-1.2/pok/R (ďalej aj ako „rozhodnutie prvoinštančného orgánu verejnej správy“), ktorým Inšpektorát práce Žilina (ďalej aj ako „prvoinštančný orgán verejnej správy“) rozhodol, že účastníkovi konania (žalobkyni v konaní pred správnym súdom) uložil na základe oprávnenia daného ustanovením § 19 ods. 2 písm. a/ bol 1 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za porušenie povinnosti vyplývajúcej z predpisov uvedených v § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré bolo zistené pri výkone inšpekcie práce podľa § 7 ods. 3 písm. a/ zákona č.

125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorá bola vykonaná v dňoch 12. mája a 13. mája 2015 u účastníka konania, tým že „účastník konania V. O., G. X, XXX XX B., IČO: 34 570 543, ktorá je podnikateľom využívala závislú prácu fyzickej osoby U. F., O.. XX.XX.XXXX, V. E. XXXX/XX, XXX XX B., v dňoch 10.3.2015, 11.03.2015, 12.03.2015, 13.03.2015, 14.03.2015, 16.03.2015 a 17.03.2015 a nemala s ňou uzatvorený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu,“ pokutu vo výške 2.000 eur. Správny súd vyslovil, že žalobca a žalovaný nemajú nárok na náhradu trov konania.

2. Správny súd v napadnutom rozhodnutí poukázal na ustanovenia § 2 ods. 2 písm. a/, § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ustanovenia § 7 ods. 3 a ods. 11, § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1, ods. 4 a ods. 6, § 21 ods. 3 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ustanovenie § 1 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce a ustanovenie § 39 ods. 1 až ods. 3 Správneho poriadku a skonštatoval, že z administratívneho spisu žalovaného orgánu verejnej správy mal zistené, zo zápisnice o podaní informácie o vysvetlení dôvodu prítomnosti fyzickej osoby na pracovisku z 12. mája 2015 o 16:45 hod. U. F. uviedla, že vykonáva prácu ako pomocná sila, prácu si dohodla s pani O., prácu vykonáva už dva mesiace a je platená mesačne vo výške 25 eur. Zároveň uvedenú zápisnicu U. F.Á. podpísala. Uvedené zistenia sa premietli aj do protokolu o výsledku inšpekcie z 15. mája 2015, v ktorom boli špecifikované kontrolované zistenia a aj porušenia zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Následne bol vypracovaný dodatok k protokolu č. IZA-30-24-1.2/P-B24,25-15 131 z 19. mája 2015, ktorý obsahuje nesúhlas žalobkyne s porušením povinností, a to zákona č. 82/2005 Z. z..

3. Nosnou žalobnou námietkou žalobkyne (a teda išlo aj o základnú obranu žalobkyne v správnom konaní), je tvrdenie žalobkyne, že v danom prípade sa nejedná o porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania zo strany žalobkyne, nakoľko v danom prípade sa nejedná o závislú, teda nelegálnu prácu, keďže U. F. sa chodila na prevádzku iba zaúčať bez nároku na mzdu, z dôvodu, že nikdy nerobila v danom odbore a nie je v ňom vyučená.

4. Ďalej správny súd uviedol, že definícia závislej práce je základným pojmom pracovného práva, ktoré je súčasťou právnych poriadkov a právnej kultúry takmer vo všetkých členských štátoch Európskej únie. Výber správnej zmluvnej formy výlučne závisí od obsahu vykonávanej práce. Ak má vykonávaná práca základné črty závislej práce, na výkon takejto práce musí byť uzatvorený pracovnoprávny vzťah. Ak takéto črty vykonávaná práca nemá, zamestnávateľ môže využiť príslušný zmluvný typ upravený v Obchodnom alebo Občianskom zákonníku. Výkon činnosti živnostníkov, resp. iných podnikateľov bude možný len za predpokladu, že ide o takú činnosť, ktorá vykazuje znaky podnikania.

5. Obranu žalobkyne tak ako je vyššie uvedená v zhode so žalovaným orgánom verejnej správy aj správny súd považoval za účelovú s cieľom vyhnúť sa objektívnej zodpovednosti za uvedený správny delikt. Nepochybne z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že U. F. vykonávala prácu pre žalobkyňu, nakoľko to vyplýva zo samotnej jej výpovede, ktorá je písomne zapísaná v zápisnici o podaní informácie z 26. mája 2015, pričom vykonávala prácu ako pomocná sila od 10. marca 2015, uviedla, že je platená mesačne vo výške 25 eur, pričom nepochybne bol prítomný aj samotný kontrolór Inšpektorátu práce Žilina. Všetky žalobné námietky žalobkyne boli vyhodnotené ako bezpredmetné, účelové.

6. Správny súd následne uviedol, že porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania, ktoré bolo zistené, za ktoré bola uložená žalobkyňi pokuta patrí medzi správne delikty fyzickej osoby podnikateľa, ktoré sa zásadne neviažu na zavinenie. Za tento delikt je fyzická osoba objektívne zodpovedná, pričom súčasná právna úprava takmer vôbec neumožňuje zbaviť sa čo i len čiastočnej zodpovednosti zaň, pretože prevažne neupravuje všeobecné liberačné dôvody. Z uvedeného vyplýva záver, že fyzická osoba zodpovedá výlučne za spôsobený protiprávny stav bez ohľadu na zavinenie, pri ktorej správny orgán preukazuje len porušenie právnej povinnosti zo strany účastníka konania. Pokiaľ ide o uloženie pokuty

správny orgán uložil pokutu pri dolnej hranici sadzby, t. j. 2.000 eur tak, ako to vyplýva zo zákona v znení ustanovenia § 19 ods. 2 písm. a/ zákona č. 125/2006 Z. z., pričom táto nevybočuje z medzí stanovených zákonov, teda bola uložená v rámci limitov, ktoré zákon stanovuje, v danom prípade to je uloženie pokuty. Uložená pokuta bola náležite v zmysle uvedených kritérií zákonne konkrétne v ustanovení § 19 ods. 6 zákona č. 125/2006 Z. z. zdôvodnená.

7. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žaloba žalobkyne bola ako nedôvodná pri aplikácii ustanovenia § 190 Správneho súdneho poriadku zamietnutá. O náhrade trov konania rozhodol správny súd pri aplikácii ustanovenia § 167 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, § 168 Správneho súdneho poriadku za použitia ustanovenia § 175 Správneho súdneho poriadku. Nakoľko žalobkyňa nebola úspešnou účastníčkou v konaní, nemá ani právo na náhradu trov konania. Rovnako správny súd nepriznal právo na náhradu trov konania žalovanému orgánu verejnej správy pri aplikácii ustanovenia § 168 Správneho súdneho poriadku a contrario, nakoľko neboli splnené podmienky na náhradu trov konania (výnimočnosť).

II.

Kasačná sťažnosť žalobkyne

8. Žalobkyňa podala prostredníctvom svojej právnej zástupkyne riadne a včas proti rozhodnutiu správneho súdu kasačnú sťažnosť (ďalej aj ako „podaná kasačná sťažnosť“ alebo „kasačná sťažnosť žalobkyne“), v ktorej sa domáhala aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „kasačný súd“) zmenil rozhodnutie správneho súdu tak, že zruší rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy a rozhodnutie prvoinštančného orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie. Žalobkyňa si zároveň uplatnila právo na náhradu trov konania.

9. Žalobkyňa napadla rozhodnutie správneho súdu podanou kasačnou sťažnosťou v celom rozsahu z dôvodov podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f/ Správneho súdneho poriadku - súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. g/ Správneho súdneho poriadku - súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. h/ Správneho súdneho poriadku - súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

10. Žalobkyňa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne v podanej kasačnej sťažnosti uviedla, že v súvislosti s uplatňovaním dôvodu kasačnej sťažnosti podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f/ Správneho súdneho poriadku - nesprávny procesný postup, ktorý znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, za to, že kasačný súd by v preskúvanom rozhodnutí mal skúmať nielen rozhodnutie, ale aj samotný procesný postup žalovaného orgánu verejnej správy, ktorého rozhodnutím žalovaný orgán verejnej správy rozhodol s konečnou platnosťou o uložení sankcie za údajné porušenie zákazu vyplývajúceho z ustanovení zákona č. 82/2005 Z. z..

11. Ďalej žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžo 51/2011 a uviedla, že vzhľadom k tomu, že zákon č. 125/2006 Z. z. neustanovuje hmotnoprávnu a ani procesnoprávnu úpravu sankcionovania správnych deliktov, malo sa podľa jej názoru v napádanej veci vychádzať z právnej úpravy zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, na ktorú zákonodarca aj pod čiarou znenia právnej normy ustanovenej v § 7 ods. 3 písm. j/ zákona č. 125/2006 Z. z. priamo odkazuje.

12. V predmetnej veci, keďže ide o preskúvanie zákonnosti rozhodnutí a postupov správnych orgánov o postihu za správny delikt s uložením peňažnej pokuty, treba podľa opakovane prezentovaného názoru kasačného súdu aplikovať na danú vec článok 6 ods. 1 prvá časť Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v zmysle ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu, keďže Slovenská republika článkom 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sa zaviazala, že uznáva a dodržiava všeobecne záväzné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodné záväzky a uvedený Dohovor sa podľa článku 154c Ústavy Slovenskej republiky stal súčasťou jej právneho poriadku (publikovaný pod č. 209/1992 Zb.) a má prednosť pred zákonom, ak zabezpečuje väčší rozsah ústavných práv a slobôd. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva treba pojmy „trestné obvinenie“ a „práva a záväzky občianskej povahy“ pokiaľ ide o rozsah aplikovateľnosti článku 6 ods. 1 dohovoru vykladať autonómne od ich definovania vo vnútroštátnom právnom poriadku členských štátov dohovoru (pozri napr. rozsudok Neumeister v. Rakúsko z júla 1976). Uvedený záver podporuje aj judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. rozhodnutia sp. zn. 3 Sžn 68/2004, 3 Sž 85/2007, 8 Sžo 28/2007, 8 Sžo 147/2008), ktorá je jednotná v tom, že trestnoprávne princípy sa analogicky aplikujú i v správnom trestaní, a že trestanie za správne delikty (priestupky, správne delikty právnických osôb a správne delikty fyzických osôb - podnikateľov) podlieha obdobnému režimu ako trestný postih za trestné činy. Z tohto hľadiska treba vykladať aj všetky záruky, ktoré sa poskytujú obvinenému. Rovnako aj Odporúčanie výboru ministrov č. R(91) pre členské štáty O správnych sankciách, ktoré bolo schválené Výborom ministrov 13. februára 1991 na 452. Zasadnutí zástupcov ministrov odporúča vládam členských štátov, aby sa vo svojom práve aj praxi riadili zásadami, ktoré vyplývajú z tohto odporúčania. Pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti tohto odporúčania, je v ňom uvedené, že sa vzťahuje na správne akty, ktorými sa ukladá postihy za správanie, ktoré je v rozpore s uplatniteľnými pravidlami, či už ide o pokuty alebo iné opatrenia trestnej povahy bez ohľadu na to, či majú peňažnú alebo inú povahu. Tieto druhy postihu sa považujú za správne sankcie. V zmysle zásady č. 6 uvedeného Odporúčania vo vzťahu k ukladaniu správnych sankcií je potrebné preto aplikovať aj nasledovné zásady : každá osoba, ktorá čelí správnej sankcii má byť informovaná o obvinení proti nej, mal by jej byť daný dostatočný čas na prípravu prípadu, s tým, že do úvahy sa vezme zložitost' veci ako aj tvrdost' sankcie, ktorá by mohla byť uložená, osoba, prípadne, jej zástupca, má byť informovaná o povahe dôkazov proti nej, má dostať možnosť vyjadriť sa (byť vypočutá) predtým ako sa prijme akékoľvek rozhodnutie, správny akt, ktorým sa ukladá sankcia, má obsahovať dôvody, na ktorých sa zakladá.

13. Procesné princípy v podobe ústavných princípov sú nadradené aj Civilnému sporovému poriadku (predtým Občianskemu súdnemu poriadku) a Trestnému poriadku. Zo štrasburskej judikatúry vyplýva, že tieto princípy sa vzťahujú aj na konanie správne a exekučné. Princípami spravodlivého procesu sú potom najmä princíp rovnosti zbraní, kontradiktórnosť súdneho konania, právo osobnej prítomnosti na konaní a zákaz inkriminácie vlastnej osoby.

14. V tejto súvislosti má žalobkyňa za to, že prvoinštančný orgán verejnej správy sa v konaní dopustil takej vady, ktorá mohla mať za následok nedostatočne zistený skutkový stav podmieňujúci zákonosť jeho rozhodnutia, ktorý nedostatok neodstránil ani žalovaný orgán verejnej správy. Podľa ustanovenia § 74 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch vykoná správny orgán v prvom stupni ústne pojednávanie. V neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol riadne predvolaný, alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu. Z referovaného administratívneho spisu v danej veci, ale ani z rozhodnutí správnych orgánov, či rozhodnutia správneho súdu nevyplýva, že by orgán verejnej správy so žalobkyňou prejednal priestupok kladený jej za vinu na ústnom pojednávaní, alebo že by sa žalobkyňa odmietla dostaviť na ústne pojednávanie.

15. Žalobkyňa ďalej poukázala na odôvodnenie rozhodnutia žalovaného orgánu verejnej správy a uviedla, že na túto vadu, t. j. nenariadenie ústneho pojednávania, by mal kasačný súd prihliadať z úradnej povinnosti, keďže mala za následok odňatie práva žalobkyne na spravodlivý proces pred orgánom verejnej správy.

16. Osobitne žalobkyňa tiež poukázala na to, že v rozpore s princípom zákazu inkriminácie vlastnej osoby, odôvodnil orgán verejnej správy svoje rozhodnutie predovšetkým písomnými vyjadreniami samotnej žalobkyne, pričom sám prvoinštančný orgán verejnej správy konštatoval, že : „účastníčka

poskytla tri verzie zamestnávania kontrolovanie fyzickej osoby, pričom každá je odlišná.“. Zároveň uviedol, že : „všetky považuje za účelové s cieľom vyhnúť sa zodpovednosti za porušenie zákona nelegálnej práci a nelegálnom zamestávaní, pretože pri výkone inšpekcie práce bolo zistené a potvrdené účastníkom konania... “. To znamená, že orgán verejnej správy na jednej strane označuje písomné vyjadrenie účastníčky konania za účelové a na druhej strane ich označuje za preukázateľný dôkaz (bolo potvrdené účastníkom konania). Odmietne však nariadiť ústne pojednávanie a vypočúť samotnú účastníčku konania a ďalšiu svedkyňu, keďže má zato, že s ohľadom, na zistené skutočnosti a popísaný skutkový stav porušenie povinností uvedené v rozhodnutí prvoinštančného orgánu verejnej správy je posúdené správne a je zdôvodnené porušením platného právneho predpisu. Odôvodnenie rozhodnutia zároveň poskytuje skutkovú a právnu oporu, výroku rozhodnutia. Prvoinštančný orgán verejnej správy v napadnutom rozhodnutí dospel k správnym zisteniam a správne právne posúdeniu veci.

17. Preto celé konanie, tak prvoinštančné ako aj odvolacie, ktoré potvrdil svojim postojom a rozhodnutím aj správny súd, ako také považuje žalobkyňa za vykonané v rozpore s procesnoprávnymi normami.

18. Vychádzajúc zo stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky je neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného v článku 1 ústavy aj princíp právnej istoty a spravodlivosti (princíp materiálneho právneho štátu), ktorý spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať (napr. II. ÚS 10/99, tiež II.ÚS 234/03). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických h. osôb k orgánom verejnej moci.

19. V rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu sa opakovane zdôrazňuje, že s použitím článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, je potrebné vykladať dikciu zákonného pojmu „nelegálne zamestnávanie“ v zmysle jej kvalitatívneho obsahu a za tým účelom vykonať dokazovanie tak, aby spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti uvedená zákonná podmienka bola preukázaná ako zákonný predpoklad pre prijatie s záveru, že žalobca nelegálne zamestnával uvedenú zamestnankyňu.

20. Podľa názoru žalobkyne však zmätocné vyjadrenia žalobkyne v priebehu konania, rozdielne vyjadrenia kontrolovanej osoby - pani F., nevypočutie svedkyne pani R. a predovšetkým značný odstup skúmaného obdobia, od vykonávania kontroly (cca 3 mesiace) ovplyvňujú zatiaľ zistený skutkový stav a neumožňujú jednoznačne ho vyhodnotiť v neprospech žalobkyne. Žalobkyňa poukazuje na to, že napr. kým na jednej strane sa za preukázané považuje na základe jej výpovede, že pani F., tak ako uviedla v zápisnici dňa 12. mája 2015 prácu vykonáva odo dňa 10. marca 2015 od 15:00, prácu jej nariadila pani žalobkyňa a má s ňou uzatvorenú dohodu o pracovnej činnosti, správny orgán nevyhodnotil skutočnosť, že svedkyňa a aj žalobkyňa pri prvotnom podaní vysvetlenia mu uviedli pravdu v deň vykonávania kontroly - t. j., že v daný deň má pani F. skutočne uzatvorenú dohodu o pracovnej činnosti, že poberá 25 eur a že prácu jej nariadila žalobkyňa. Následne sa však už bližšie nevysporiadal s tým, že pani F. potvrdila, rovnako ako žalobkyňa, že za kontrolované obdobie žiadnu prácu pani F. pre žalobkyňu nevykonávala, mzdu nepoberala a iba sa zaúčala. Správne orgány nevykonali zisťovanie, čo účastníci pod pojmom zaúčanie rozumejú a bez ďalšieho to vyhodnotili ako vykonávanie práce. Odmietli vypočúť aj svedkyňu pani M., ktorá čestne prehlásila, že je pravdou že pani F. bola v rozhodnom období na pracovisku žalobkyne, ale iba sa zaúčala, kde výslovne uviedla, že pod pojmom zaúčanie je treba chápať sledovanie zamestnancov pri práci, a výslovne uviedla že pani F. v rozhodnom období nedostávala pokyn od žalobkyne a nevykonávala prácu. Pani M. bola ochotná vypovedať pred príslušným orgánom a súhlasila, aby bola predvolaná ako svedok.

21. Tento dôkaz - výsluch tejto svedkyne spolu s výsluchom pani F. o ozajstnej jej náplni v čase jej prítomnosti na prevádzke žalobkyne mohli prispieť k objasneniu skutkového stavu, tak aby o ňom neboli pochybnosti. Žalobkyňa zdôrazňuje, že samotní pracovníci inšpektorátu žiadnu nelegálnu prácu priamo v

deň kontroly nezistili a bez nájdenia zápisu v evidenčnej knihe, (ktorú však žalobkyňa i svedkyňa objasňovali ako následok zvyku svedkyne z Veľkej Británie, kedy sa tam zapisujú všetky osoby prítomné v prevádzke bez ohľadu, na ich zaradenie či pracovnoprávny vzťah - kvôli požiaru), by údajnú nelegálnu prácu ani nestíhali. Práve pre prípad, že ide o zisťovanie nelegálnej práce späť, nie priamo pri výkone kontroly, mal správny orgán využiť všetky dostupné dôkazné prostriedky - doslova napr. vypočutie hoci aj všetkých zamestnancov pracujúcich v dňoch, v ktorých mala byť zistená údajná nelegálna práca.

III.

Vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

22. Žalovaný orgán verejnej správy sa k podanej kasačnej sťažnosti vyjadril listom zo 14. decembra 2017 a uviedol, že sa v plnom rozsahu sa stotožňuje s rozhodnutím správneho súdu, ktorý považuje za vecne správny a zákonný. Je toho názoru, že rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy ako i rozhodnutie prvoinštančného orgánu verejnej správy vychádzali zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci. Oba správne orgány podľa názoru žalovaného orgánu verejnej správy dôsledne vyhodnotili všetky skutočnosti zistené počas výkonu inšpekcie práce a zároveň sa vysporiadali aj s argumentáciou žalobkyne obsiahnutou či už vo vyjadrení k začatiu konania alebo v odvolaní proti rozhodnutiu o uložení pokuty. S ohľadom na vyššie uvedené preto žalovaný orgán verejnej správy navrhuje kasačnému súdu rozhodnúť tak, že po preskúmaní kasačnej sťažnosti túto zamietne ako nedôvodnú.

IV.

23. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 a ods. 2 Správneho súdneho poriadku v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

24. Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 Správneho súdneho poriadku správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánu verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

25. Podľa ustanovenia § 177 ods. 1 Správneho súdneho poriadku správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

26. Podľa ustanovenia § 178 ods. 1 Správneho súdneho poriadku žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

27. Podľa ustanovenia § 438 ods. 1 Správneho súdneho poriadku kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

28. Podľa ustanovenia § 454 Správneho súdneho poriadku na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

29. Podľa ustanovenia § 461 Správneho súdneho poriadku kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

30. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa ustanovenia § 21 písm. a/ Správneho

súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 438 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (ustanovenie § 443 Správneho súdneho poriadku a ustanovenie § 444 Správneho súdneho poriadku), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (ustanovenie § 442 Správneho súdneho poriadku), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (ustanovenie § 439 Správneho súdneho poriadku), kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (ustanovenie § 445 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a ustanovenie § 57 Správneho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti podľa ustanovenia § 440 Správneho súdneho poriadku, ustanovenia § 441 Správneho súdneho poriadku a ustanovenia § 453 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa ustanovenia § 455 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania, keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na webovom sídle kasačného súdu (www.nsud.sk) podľa ustanovenia § 137 ods. 4 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 452 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, po neverejnej porade senátu (ustanovenie § 137 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 452 ods. 1 Správneho súdneho poriadku) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

V.

Právny názor kasačného súdu

31. Predmetom konania pred kasačným súdom je rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalobkyne podanej proti rozhodnutiu správneho súdu, ktorým správny súd zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 12. decembra 2016 č. OPS/BEZ/2016/5872 O-706/2016, ktorým Národný inšpektorát práce zamietol odvolanie účastníka správneho konania (žalobkyne v konaní pred správnym súdom) a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Žilina z 12. septembra 2016 č. k. 252/2016-IZA-1.2/pok/R, ktorým Inšpektorát práce Žilina rozhodol, že účastníkovi konania (žalobkyni v konaní pred správnym súdom) uložil na základe oprávnenia daného ustanovením § 19 ods. 2 písm. a/ bol 1 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za porušenie povinnosti vyplývajúcej z predpisov uvedených v § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré bolo zistené pri výkone inšpekcie práce podľa § 7 ods. 3 písm. a/ zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorá bola vykonaná v dňoch 12. mája a 13. mája 2015 u účastníka konania, tým že „účastník konania V. O., G. X, XXX XX B., IČO: 34 570 543, ktorá je podnikateľom využívala závislú prácu fyzickej osoby U. F., O.. XX.XX.XXXX, V. E. XXXX/XX, XXX XX B., v dňoch 10.3.2015, 11.03.2015, 12.03.2015, 13.03.2015, 14.03.2015, 16.03.2015 a 17.03.2015 a nemala s ňou uzatvorený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu“ pokutu vo výške 2.000 eur.

32. Kasačný súd preskúmajúc napadnuté rozhodnutie ako i obsah súdneho a administratívneho spisu v rozsahu podanej kasačnej sťažnosti konštatuje, že argumentácia žalobkyne nie je spôsobilá vyvrátiť dôvody, na základe ktorých správny súd zamietol jej správnu žalobu. Správny súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysporiadal so všetkými podstatnými žalobnými námietkami, a to citáciou dotknutých právnych noriem ako aj ich logickým výkladom a správnym aplikovaním na prejednávaný prípad.

33. Podľa názoru kasačného súdu, bola celá vec prešetrená riadne a skutkový stav bol podrobne zistený, o čom svedčí obsah pripojeného administratívneho spisu, z ktorého vyplýva uvedené. V súdnom konaní bolo obsahom administratívneho spisu preukázané, že vykonané dokazovanie bolo náležite vyhodnotené a v hodnotení dôkazov tak ako správny súd ani kasačný súd nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť rozhodnutia žalovaného orgánu verejnej správy.

34. Za týchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy je i podľa

názoru kasačného súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutočného stavu orgánom verejnej správy a správne právne posúdené. Preto ak správny súd dospel k právnomu záveru totožnému so záverom orgánov verejnej správy oboch inštancií a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného orgánu verejnej správy nedošlo k porušeniu zákona a práv žalobkyne, tento jeho názor považoval aj kasačný súd za správny a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanej veci spolu s právnymi závermi správneho súdu, na zdôraznenie správnosti rozhodnutia správneho súdu k námietkam žalobkyne uvedených v podanom odvolaní dopĺňa nasledovné.

35. Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a ods. 3. Fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

36. Podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby a nemá s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu.

37. Kasačný súd z pripojeného administratívneho spisu - protokolu Inšpektorátu práce Žilina z 19. mája 2015 č. IZA-30-24-1.2/P-B24,28-15 131 zistil, že 12. mája 2015 o 16:00 hod., pri výkone inšpekcie práce v kontrolovanej prevádzke „Rýchle občerstvenie, Nám. slobody Humenné“, vykonávala pre kontrolovaný subjekt (žalobkyňu v konaní pred súdom) závislú prácu ako pomocná sila U. F., O. XX. L. XXXX, V. X. B. Na základe evidencie pracovného času za mesiac marec 2015 predloženej zamestnávateľom (žalobkyňou v konaní pred súdom) bolo zistené, že zamestnávateľ porušil zákaz nelegálneho zamestnávania podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. v spojení s ustanovením § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. tým, že využíval závislú prácu fyzickej osoby (Martina Sisaková), ktorá vykonávala prácu 10. až 14. marca 2015 a 16. a 17. marca 2015 a nemal s ňou uzatvorený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu.

38. Po preštudovaní pripojeného administratívneho spisu, podľa názoru kasačného súdu, skutkové zistenia obsiahnuté v protokole Inšpektorátu práce Žilina z 19. mája 2015 č. IZA-30-24-1.2/P-B24,28-15 131 majú oporu vo vykonanom dokazovaní prvoinštančným orgánom verejnej správy a sú podporené najmä tvrdením samotnej P. F. v zápisnici o podaní informácie o vysvetlení dôvodu prítomnosti fyzickej osoby na pracovisku z 12. mája 2015 o 16:45 hod., kde uviedla, že vykonáva prácu ako pomocná sila, prácu si dohodla s pani O. (žalobkyňa v konaní pred súdom), prácu vykonáva už dva mesiace a je platená mesačne vo výške 25 eur. Na tieto skutkové zistenia prvoinštančný orgán verejnej správy aplikoval ustanovenie § 3 ods. 2 zákona č. 82/2005 Z. z. a ustanovenie § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. a vyvodil aj podľa kasačného súdu správny právny záver, že žalobkyňa porušila zákaz nelegálneho zamestnávania.

39. Tvrdenie žalobkyne, že v danom prípade sa nejedná o porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania zo strany žalobkyne, nakoľko v danom prípade sa nejedná o závislú, teda nelegálnu prácu, keďže pani F.Á. sa chodila na prevádzku iba zaúčať bez nároku na mzdu, z dôvodu, že nikdy nerobila v danom odbore a nie je v ňom vyučená, kasačný súd považuje za účelové, s cieľom vyhnúť sa uloženiu sankcie za ňou spáchaný správny delikt. Rovnako ani podľa kasačného súdu nebol daný dôvod na to, aby orgány verejnej správy vypočúvali ďalších zamestnancov žalobkyne, prípadne pani M.D., keď skutkový stav vo veci považovali za dostatočne zistený.

40. Napokon nemožno priznať relevanciu ani kasačnej námietke žalobkyne, podľa ktorej orgány verejnej správy mali povinnosť vo veci prejednávania iného správneho deliktu obligatórne nariadiť ústne pojednávanie. K uvedenému kasačný súd dáva do pozornosti závery rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2017, sp. zn. 6 Asan 2/2016, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod poradovým číslom 41/2018, v zmysle ktorých nariadenie ústneho pojednávania správnymi orgánmi vo veciach správnych deliktov a iných správnych deliktov je len fakultatívne. V rámci tejto kategórie správnych deliktov sa zásada

ústnosti neuplatňuje, a to spolu so zásadou verejnosti a bezprostrednosti. V zmysle správneho poriadku nariadenie ústneho pojednávania je ponechané na správnej úvahe správneho orgánu a jeho správna úvaha závisí od skutkových okolností v danej veci. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že zákon o priestupkoch upravil inštitút ústneho pojednávania v priestupkových veciach kogentným spôsobom.

41. Kasačný súd, zhodne s orgánmi verejnej správy, zistenie skutkového stavu veci považuje za postačujúci na posúdenie veci a nezistil žiadne procesné pochybenia v procese jeho dokazovania. Vo vzťahu k výške pokuty, ktorá bola uložená žalobkyni na dolnej hranici zákonom stanovenej sadzby, kasačný súd uvádza, že ju považuje za primeranú, ktorá odráža mieru porušenia povinností žalobkyne a následkov, ktoré z tohto porušenia vyplynuli a nemožno ju považovať za neprimerane vysokú ani za zvlášť zaťažujúcu alebo za likvidačnú. Zároveň spĺňa aj požiadavku preventívneho pôsobenia na zamestnávateľa na dodržiavanie povinností.

42. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia kasačný súd dáva do pozornosti, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04). Kasačný súd má za to, že správny súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal, vysporiadal sa s podstatnými námietkami žalobkyne a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil.

43. Na základe vyššie uvedeného námietky žalobkyne v podanej kasačnej sťažnosti vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodné a preto kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 23. augusta 2017 č. k. 31 S 14/2017-48 podľa ustanovenia § 461 Správneho súdneho poriadku ako nedôvodnú zamietol.

44. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobkyni ktorá nemala v konaní o kasačnej sťažnosti úspech, nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal (ustanovenie § 467 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 167 ods. 1 a contrario Správneho súdneho poriadku). Žalovanému orgánu verejnej správy kasačný súd nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, keďže to nemožno spravodlivo požadovať a v súvislosti s kasačným konaním žalovanému orgánu verejnej správy ani trovy nevznikli (ustanovenie § 467 ods. 1 Správneho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 168 Správneho súdneho poriadku).

45. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.